

Troens holdning

Af: Elsebet Kieler

Den, der daglig, midt i opvasken eller arbejdet med andre ting, kan sende en stille kærlighedserklæring til Gud med tak til Ham, bare fordi Han er den, Han er, og er til - den er allerede langt inde i det gudsliv, vi her taler om. Så bliver troens liv netop dette: at elske Gud og lade sig elske af ham. Og lade dette være sig nok.

Troens liv er noget meget enkelt noget, for det består simpelthen i at elske Gud og lade sig elske af Ham. Men ligesom kærlighed mellem mennesker kan forvanskes og misbruges og blive til de mærkeligste karikaturer af menneskeliv, til former for samliv, der kan fylde en med lede og fortvivlelse, sådan kan også troen piller ned og rives fra hinanden og sættes sammen igen efter menneskenes eget hovede, så der kommer de underligste afarter af religiøst liv ud af det.

Ligesom sand religiøsitet betyder en sundhedskilde både for sjæl og legeme, sådan lægger de mange former for falsk religiøsitet fælder for menneskesjælen af den pinligste og farligste natur. Det er med andre ord noget i retning af knald eller fald med det kristne trosliv, for enten tjener man Gud efter hans sind, eller man tjener Ham efter sit eget sind - det vil sige, man tjener Ham ikke - enten - eller, for ingen kan tjene to herrer, siger Skriften.

Det er vigtigt at holde sig dette problem for øje, ikke mindst i vor tid, som jo er rationalismens tidsalder med den ensidige dyrkelse af fornuften på alle områder, også på det religiøse. Fornuften er - og skal være - for os allesammen autoritet indenfor sit eget begrænsede felt, det vil sige det område af naturlige værdier og årsagssammenhænge, som det er den naturlige fornufts opgave at undersøge og vurdere. Men det moderne menneske har fundet på at brede sig og sin autoritet ud over alle grænser. Det har fra Kirken opsnappet diverse sandheder om Gud, som det, sin vane tro, putter i samme brokkasse som alt det andet, det skal have under behandling, og således indordnes Vorherre i gelederne af arbejdsproblemer, familievaner, gode venner og andre interesser. Ligesom man stikker en ny bog ind i reolen, sådan bliver Vorherre noget tilfældigt sat ind i samlingen som et nyt værk, man er glad for at have kapret, fordi ens hjem ligesom stiger i værdi ved det, og også fordi der står så mange gode og lovende og trøsterige ting i det.

Og så kan man på bunden af sit hjerte alligevel have en fornemmelse af noget foruroligende ved alle Skriftens gode og trøsterige løfter. Måske begynder man endda at spekulere over det ligesom den rige yngling, der efter at have hørt Jesus tale sagde til sig selv: Der stikker noget bag ved. Alt det, Han lover os, det kan ikke være til fals for en sølle overholdelse af de ti bud. Der er en hemmelighed ved det. Og så går han til Jesus for at afæske ham denne hemmelighed: Du, som er så god, Herre, og som taler med så megen myndighed og forkynder os Guds rige, som jeg har tragtet efter fra min ungdom af ... sig mig, hvad er din pris, for at jeg kan komme ind i det?

Spillet om enhver

Får denne beretning os ikke til at tænke på vores egen historie? I hvert fald på en alvorlig historie, der udspiller sig uafbrudt herhjemme i dag?

Vorherre er accepteret af vores fornuft - der er jo ikke noget at stille op - livet må have et ophav, som alting har det - og nu har man hørt både det ene og det andet om denne

Vorherre, som man gerne vil have indrangeret i sit verdensbillede: præsten siger f. eks., at jeg skal holde de ti Guds bud! Så slider jeg med det og går til skrifte, når det kniber. Præsten lærer, at der er tre personer i Gud, og at det er et dogme - som jeg altså må huske på, selv om det ikke siger mig nævneværdigt. Han siger også, at der er 7 sakramenter, og hvorfor det er livet om at gøre, at der skal være 7 og ikke 6 eller 8, det må Kirken vide - Kirken ved jo så meget, og jeg har ikke noget imod at bøje mig for Kirken osv., osv.

Den glade kristendom, som evangeliet omtaler, er nok mest at finde i periferien, der, hvor vi finder hinanden, alle vi, som bevæger os i stor forsigtighed uden om korset - jo, og så, når jeg kan omvende andre og mærker, jeg har vind i sejlene, så giver det også en slags glæde, som ganske vist ikke er fri for selvglæde.

Hvis jeg har redelige tanker, så kan jeg godt se, at det liv, evangeliet taler om, ikke er mit liv - der forlanges jo i virkeligheden en farlig masse, som jeg slet ikke kan svare til. Jeg får mindreværdskomplekser: Evangeliet er ikke for mig; der forudsættes visse religiøse evner, som jeg mangler! Alligevel tør jeg ikke løbe min vej. Byrden er tung, men hvad om den nu er sandheden? Så kommer angsten, og angsten søger sin udløsning i synden, og synden renser sig selv i skriftestolen; og har jeg moralske kræfter nok til at tage sagen i min hånd, så oparbejder jeg måske efterhånden en god, borgerlig tilværelse i hjemmet og på arbejdspladsen. Nye små problemer som hovmod, dømmesyge, en vis social ærgerrighed o. a. dukker op, men er jo ikke dødssynder og vælter mig derfor ikke overende.

En skønne dag er Kirken enten blevet den tyran, der knuser mig under sine krav, som det er mig umuligt at honorere - eller det tillæg til mit liv, som faktisk har gjort sig selv overflødig - nu har jeg jo lært at indrette mig.

I begge tilfælde svarer erfaringen ikke rigtig mere til det, som troen lærer om forløsningen og helliggørelse i kraft af evangeliet. Man erklærer ikke åbent sin vantro, men man redder sig ved at sige, at den slags kun er til for dem med de religiøse anlæg, som erfaringen har mere end bevist, at jeg mangler. Troens væsen er hermed forvrænget til at blive noget psykologisk bestemt, som er godt for visse mennesker, fordi det passer deres natur og fylder deres liv - men altså ikke mere noget, som har med sandheden som sådan, sandheden for alt og alle at gøre. Endnu passer jeg min søndagspligt, går også til sakramenterne, når jeg føler mig oplagt til det - men jeg er faktisk mindre og mindre oplagt. Til sidst trænger de stemmer ind i min tomhed, som siger, at der er modsigelser i Bibelen, tilføjelser, som er forfalskede, afskrifter, som ikke stemmer. Mange røster hæver sig i den intellektuelle redeligheds navn og piller Bibelen og Kirken fra hinanden. Til sidst begynder jeg også selv at tro på kaldet til den intellektuelle redelighed - og i redelighedens navn bryder jeg da omsider med Vorherre og får den triste plakat på mig: frafalden katolik!

Sådan er historien om det moderne menneskes frafald fra Kirken. Dette er spillet om enhver!

Sådan kom vi til troen

Er der noget at sige til, at Vorherre en dag smøgede ærmerne op og med stor omhu lavede sig en svøbe, som han som en stormvind rensede templet med? Nu som dengang sad man jo og tingede om prisen for det evige liv.

Er der en vej ud af dette morads? Ja, det er der. Den spøjte i den rige ynglings hjerne, men det blev ved det. Vi vil derimod som Kirkens børn gøre alvor af det, har vi først erkendt, hvor vejen går. Hvad er der nemlig sket for dem, som ikke bare er katolikker

sådan i almindelighed, men katolikker med en vågnende længsel efter gudsliv? Hvad er der sket?

Der er sket det samme i dag som for Jesu samtidige: Evangeliet har strejft os på en måde, som har efterladt et sår, som kun Gud selv kan læge. Når lyset fra oven rammer en menneskesjæl, sker der i første omgang dette, at det opfattes som mørke, idet mennesket ser sin egen intethed, sin egen fantastiske tomhed.

Efterhånden som øjnene vænnes til lyset, begynder man langsomt at kunne opfatte det som lys; et lys, som stik mod hvad man tidligere har været vant til, er af rent overnaturlig art. Det er en helt ny form for liv, man indføres i. Jesus siger det udtrykkeligt til Nikodemus, der kommer til ham om natten: Du skal fødes om igen. Uden du bliver som nyfødt, kan du ikke indgå i Guds rige.

Skridt for skridt er vi som Jesu samtid blevet ført til erkendelse af hans guddom. Vi har set et mylder af mirakler ledsage alt, hvad han sagde og gjorde: Han har hersket over stormen, så den på hans ord har lagt sig; han har gået på vandet, helbredt de syge, opvakt de døde, mangfoldiggjort brødene. Han har kendt menneskenes lønlige tanker, endnu inden han så dem, og de talte til ham om dem. Og alt, hvad han har gjort, og andre har handlet med ham, har været en stadig opfyldelse af Skriftens forudsigelser.

Tænk på den 22. Davids salme, der 1000 år før Jesu korsfæstelse - på en tid, da man overhovedet ikke kendte til at korsfæste folk, og altså heller ikke forstod, hvad David talte om forespejler alt, hvad der skal komme — ikke blot kendsgerningen, men også den åndelige tilstand: Lidelsen hos Frelseren ved den banale menneskeslægt, der flokkes som hunde omkring hans kors, ensomheden hos ham, som har iklædt sit guddommelige Jeg denne faldne natur for at løfte den op til Gud, og lykken og kærligheden ved at kunne gøre det og således i skabningen lovprise Faderen i al evighed.

Streg for streg er billedet af dette tegnet for Israel 1000 år, før det sker. På dem, som på os, må det have gjort et enormt indtryk at se det ske!

Med et sådant liv har Jesu person uden videre haft autoritet. Det var indlysende, hvilken usædvanlig personlighed han var. Så meget mere slående er det, at han hele tiden på den mest gennemførte måde henviser alt, hvad han siger og gør, til Faderen.

Når en stor personlighed nu om stunder skriver sine erindringer og selv udtaler, hvad der har været drivkraften i hans liv, så er vi tilbøjelige til at tro ham, for hvorfor skulle han lyve om sig selv? Også Jesus har fortalt os hemmeligheden om sit liv, og har miraklerne været sande, og er forudsigelserne slag i slag gået i opfyldelse på ham, så er den sidste oplysning fra ham selv om, ved hvis kraft alle disse ting sker, blot kronen på værket. Et rige kan ikke være i splid med sig selv, siger Skriften. Var det af djævelen, ville han ikke give Gud æren. Nu er det af Gud, hvis Ånd er sand, hvis handlinger er sande, og hvis vidnesbyrd med alt dette er overvældende sande - altså er han sendt af Faderen.

Og så har vi - alle vi, for hvem hele dette drama er udspillet - så har vi fordybet os i Guds Søns hellige Evangelium, og vi har fundet, at det er lys på lys i sandhed og kærlighed. Jo, sådan måtte livets dybe hemmelighed være - som den treenige Guds liv måtte også vort være et liv i guddommelig kærlighed til den guddommelige sandhed - kun livets skaber og opretholder kunne selv afsløre for os den dybe mening med det liv, han havde skabt.

Og for at ingen tvivl skulle få rum, for at vi helt måtte se, hvad han forkyndte, så har han vist os sit eget liv som et fuldendt eksempel på hans lære. Guds ord er blevet kød i Jesus julenat og dag for dag derefter. Hver bevægelse, hver handling har været en inkarnation af

ordet fra Gud: Jesus ene i stormvejret, gående på de oprørte bølger - Jesus blandt de små børn - som bryllupsgæst i Kana'an - fastende i ensomhed i ørkenen - forklaret på Taborbjerget - siddende på bjerget og ved søen hvor Han prædikede Guds rige ...

Ser vi ham ikke i situation efter situation med luften omkring ham ladet med liv og tanker af evigheden. Og hvor mærkeligt nyt og overordentligt det hele forekommer os, så er det dog samtidig noget, der på en uforklarlig måde er velkendt, så at det anslår de intimeste strenge i vort sind. Ja, sådan må Gud være, siger det inden i os, netop sådan som Kristus åbenbarer ham for os - her taler virkelig selve livet i sandhed og kærlighed.

Det er objektivt ikke til at komme uden om, for vidnesbyrd på vidnesbyrd råber jo til himlen derom, men det er også subjektivt overbevisende. Min fornuft siger mig, at sådan må det være, og en indre forvisning tager denne overbevisning fangen, optager den i sig og vender sig mod Gud. Det naturlige menneske er ikke længere optaget af at løse fornuftens problemer. Jeg har hørt Evangeliet. Jeg har erkendt, at Jesus er Kristus, den levende Guds Søn. Men er dette sandt, så er det jo ikke længere i mig, i mit naturlige Jeg, at det egentlige liv foregår - så er det jo i ham. Han, som har sandheden; han, som har kærligheden; han, som har magten og æren - det er jo ham, som er livet; det er jo der - i ham - at det egentlige foregår. At jeg kan erkende dette - det er min delagtighed. At han har givet mig evne til at opfatte dette liv i ham - det er hans nåde til mig - men det er i ham, det hele foregår. Hele tyngdepunktet skal altså forlægges fra mit eget liv til hans; men sådan må det også mere og mere blive: Jeg har jo forstået, at han er sandheden, at der intet er af sandhed uden for ham; at alt, hvad der er af sandhed i mit eget liv, alle værdier, profane såvel som religiøse i snævrere forstand - jo blot er udstrålinger af hans liv i mig - at det altså er i ham, det hele foregår. Og fordi han er sandheden, derfor har han mit hjerte. Min erkendelse af ham, min viljes ja til ham drager hele min sjæl efter. Nu hænger mine øjne kun ved, hvad han siger og gør. Alt, hvad han siger og gør, har uendelig, umistelig værdi for mig. Jeg gentager hans ord om og om igen, til de går mig i blodet. Vorherre har sagt sådan og sådan; det forlader jeg mig på uden tøven, for han er jo Gud. Vorherre har budt mig at gøre det og det; det gør jeg så uden tøven, for han er jo Gud. På denne måde kommer han ind i vort liv. Ligesom to ægtefolk deler alt med hinanden livet og dagen igennem, sådan skal Gud, blot endnu dybere, endnu mere gennemgribende skære ind i vort liv, delagtiggøres i det dagen igennem, for at det i alt må være ham, der inspirerer os; ham, hvis liv vi lever ud af; ham, hvis ord fylder os og styrker og oplyser os i de mange situationer og problemer, vi kommer ud for dagen igennem.

Menneskesjælen er fanget ind af gudslivet, fængslet af det, helt vendt imod det. Så vendt imod det, at Jesus tager vore sjæle med sig den dag, han farer til himlen. Alt, hvad han har sagt og lært, levet og lidt her på jorden, er blevet til et nyt liv i os - det er blevet eet med vores livsindhold. Nu farer han til himlen. Vi står med apostlene og de 500 brødre - troende og vantro - på Kristi himmelfartsdag og ser ham fare op - i kød og blod, sådan som han i 40 dage efter opstandelsen i forklaret skikkelse har vandret omkring imellem os, talt og spist med os og udlagt skrifterne for os - sådan ser vi ham nu fare til himmels - op over skyerne, højere og højere op, indtil han forsvinder for vore øjne; det er Faderen selv, der har taget ham til sig. Den sidste tvivl er vejret bort. Vore hjerter flyver med Sønnen til Gud.

Paulus fortæller om denne store begivenhed - Kristi himmelfart - i 1. Korintierbrev, og generation efter generation af kristne har bragt deres budskab videre: Sådan var han, han, som fortalte os, at han var Guds Søn, sådan talte og gjorde han, disse uforklarlige ting skete bestandig omkring ham, til sidst døde han, men opstod igen og fo'r til himlen for alles øjne. Vi har selv set det og er kommet til troen på ham - nu fortæller vi jer det, for at også

I kan høre det glade budskab og komme til troen: Menneske, fryd dig, den usynlige Gud har endelig åbenbaret sig - i Sønnen, der er kommet for at erobre menneskehjerner.

Derfor skrider det

Sådan går det til, og sådan kommer vi til troen. Som bekendt er der nogle mennesker, som betyder mere for os end andre, nogle, som i kraft af deres liv og tanker uden videre har autoritet for os. Når den og den siger sådan og sådan, så stemmer det, for jeg kender ham og ved, man kan stole på ham. Han er god nok, som vi siger.

Om Kristus har dette været sandt i overvældende grad. Ikke blot, at menneske efter menneske har kastet sig i støvet for hans fødder, overvældet af sandheden og kærligheden i hans person og budskab, men Faderen selv har ved dåben i Jordan og på Taborbjergget åbnet himlen og forkyndt det over hans hovede til et vidnesbyrd for alverden: denne er min elskede Søn. Ham godkender jeg. Hør ham! Og han har beseglet det ved for øjnene af alverden at optage ham i himlen i kød og blod. Denne, som blev menneske, var sandelig Guds Søn.

Står det så klart, hvorfor man ikke kan sætte Vorherre ind på hylden som et nummer i rækken, man blandt mange andre ting også vil prøve at indrette sig efter? Enten er Gud Gud, det vil sige Herren over mit liv, til hvem jeg overgiver mig på hans ord - eller også er JEG det - mit eget naturlige Jeg. Og da Gud er indbegrebet af sandhed og kærlighed i verden, så kan jeg kun være Herre, hvis jeg vælger løgneren, kulden, hadet og goldheden. Her må enhver altså træffe sit valg. Men ingen kan have begge dele, ingen kan tjene to herrer, siger Skriften. Kold eller varm, men lunken spyer jeg dig af min mund, står der i Johannes åbenbaring.

Er det ikke let at se forskellen i den rationalistiske, moralistiske religiøsitet og så denne troende holdning? Hvad var den tekniske fejl i det sygdomsbillede, der først blev ridset op? Hele tiden den, at jeg gik ud fra mig selv - med et par vink og sandheder fra Vorherre nu og da, sad jeg dog solidt forankret i mit naturlige Jeg, med de evner og muligheder og vanskeligheder, som jeg nu har at slås med. Sakramenterne var ikke mål i sig selv, men midler for at stabilisere min egen menneskelige og moralske tilværelse, og da det var mit Jeg, der skulle bygges op ved Vorherres hjælp, så er mit Jeg dybest set det sande, jeg bygger på.

Derfor skrider det. Jeg er jo fuld af mig selv, fuld af mine naturlige evner, mine naturlige svagheder, min lyst og min ulyst. Vorherre er blot toppen på kransekagen, blomsten i knaphullet - for at den side af livet heller ikke skal mangle mig.

Det er ligesom at lege fri kærlighed med Vorherre. Engagere sig i et ægteskab - nej tak. Have duften af det uden for store omkostninger - jo tak, meget gerne!

Med dette liv gør jeg, selvom det tilsyneladende skrider frem meget fredsommeligt og tilfredsstillende udadtil, den stadige indre erfaring, at den nåde og det liv, som Skriften og Kirken taler om, fungerer i alle tilfælde ikke i mig. Jeg bliver skeptisk og omgås de "hellige" - dem, som har mere succes i gudslivet end jeg - med en vis ærbødig kuldegysen.

Det er ikke spor andet end jødedommen i moderne skikkelse. Vorherre farer frem som et uvej mod denne holdning. Den, der vil klynge sig til sit eget Jeg, skal gå til grunde. Kun den, der glemmer sig selv og lever helt optaget af mig og mit liv, idet han i kærlighed og hengivenhed føjer sig ind under mig, skal leve. Tro ikke, jeg er kommet for at stifte fred; nej, sværdet bringer jeg, som skal skille mellem mennesker, mellem dem, der uden tøven rejser sig og følger mig, når kaldet lyder, og dem, der bliver tilbage mellem de døde for at

begrave deres døde. Den, der ikke er med mig, er imod mig. Den, der ikke samler med mig, adspredes. Ikke enhver, som siger: Herre, Herre! skal indgå i mit rige, men den, som gør min Faders vilje.

Fødes igen og uanede kræfter

Til den rige yngling som til os siger altså Jesus: Sælg alt, hvad du har. Brænd dine skibe med alt, hvad de er ladet med af din egen natur - og følg mig. Uden I fødes igen, kan I ikke indgå i mit rige.

Fødes igen! Hvad vil det nu sige?

Det vil sige, at gudslivet i Kristi person har rejst sig for vore øjne, frygtindgydende ved sin majestæt, usigelig dragende ved sin ånd og sit liv, lysende af sandhed og kærlighed, så jeg lille menneske, som Gud måske gennem et langt og strengt liv har prøvet ved at tage alt fra mig - så også jeg, fortabt i beskuelsen af dette liv, glemmer min elendighed for at tilbede.

Den er stor, den kendsgerning, at jeg har haft det elendig. Men den er endnu større, den kendsgerning: at dette liv er til.

Har jeg ikke selv modtaget det i sandhed og kærlighed af andre, så fornemmer jeg dog evnen og lysten i mig til at skænke det til dem. Hvorfor?

For livets egen skyld. Det er mit dybeste behov, at dette liv er til. Det er mig mere end mit eget liv. For mit liv ville intet være uden det.

Så tager jeg da den store beslutning at være dette livs tjener i liv og død. Jeg hengiver mig til denne tjeneste uden forbehold, og nu begynder der at ske store ting.

Langsomt mærker jeg noget nyt fødes i mig. Jo mere jeg giver, jo mere får jeg igen - jeg får uanede kræfter. Ikke kræfter til at helbrede ditten og datten hos mig selv - det er underordnet - Vorherre ordner det den dag, han vil - eller han ordner det ikke, men siger som til Paulus: Min nåde er dig nok. Heller ikke evnen til at have usædvanlige oplevelser i bønner - det er komplet underordnet. Men kræfter til at elske Gud for hans egen skyld. Evnen til at glæde mig, blot fordi Han er til; og tørsten efter at få andre til at elske Ham. Jeg bliver grænseløs tillidsfuld. Mine personlige fejl forvirrer mig ikke længere, for de er ligesom mine dyder holdt op at være mit livsindhold. For Guds skyld søger jeg at leve HANS liv, men det er hans liv, der optager mig.

Den, der daglig, midt i opvasken eller arbejdet med andre ting, kan sende en stille kærlighedserklæring til Gud med tak til Ham, bare fordi Han er den, Han er, og er til - den er allerede langt inde i det gudsliv, vi her taler om. Så bliver troens liv netop dette: at elske Gud og lade sig elske af ham. Og lade dette være sig nok. Om der så i øvrigt skal ske noget med mig i den anledning, må Han om. Jeg vil ikke længere mig selv, hverken under den ene eller den anden form.

Jeg vil kun Ham.